

ЛІРНИКИ СЕРЕДНЬОГО ПРИДНІПРОВ'Я

Мистецтво лірників середнього Придніпров'я, як і кобзарів та бандуристів, зіграло значну роль у збереженні та пропаганді історичного епосу нашого народу. Вони були вмілими виконавцями народних дум та історичних пісень, а також псалмів та кантів. На жаль, незважаючи на значну поширеність лірництва на Придніпров'ї, мистецтво лірників середнього Придніпров'я вивчене дуже слабо, творчі біографії народних співаків не відтворені, а імена більшості із них забуті.

Із найбільш відомих лірників Придніпров'я хочемо відмітити (в алфавітному порядку їх прізвищ) таких народних музик і співців:

БОНДАРЕНКО Григорій (1847 — ?) — лірник і кобзар із Звенигородського пов. на Київщині.

БОНДАРЕНКО Федір (1856— ?) — лірник і кобзар з с. Жабельники Чигиринського пов. на Київщині.

БУТОВСЬКИЙ Юхим — лірник із Кременчугщини, походив з купецької родини, виконував думу «Про Самійла Кішку».

ЕЛІНСЬКИЙ Семен — від нього в 1902 р. у Києві С. І. Маслов записав твір «Удова».

КОРНІЄНКО Андрій Пантелеймонович (1864— ?) — народився в Василькові на Київщині. Вчився у лірника Е. А. Шевченка з Білої Церкви.

КОШКА Петро — із Чернігівщини. Вже в 18 років дуже добре грав на лірі і співав.

КУЧЕРЕНКО Родіон — з с. Ромашки, нині Рокитнянського р-ну на Київщині. Від нього І. О. Бунін записав псалму «Сирітка».

ЛІПНИК (ЛИПНИК) Василь — з Димера на Київщині. Від нього Н. М. Білозерський 1856 р. записав «Оповідання і співи», серед них варіант «Про Коновченка».

МАРТИНЕНКО (ДИМБЕРСЬКИЙ) Іван (1884— ?) нар. в с. Димбери, жив у Києві. Мав великий і оригінальний репертуар.

МОСКАЛЕНКО Купріян (XX ст.) — жив у Києві в 20-х роках.

МУРАШКА Іван (XIX—XX ст.) — з Канівщини.

НИКИФОР — з с. Глинці Таращанського пов. Від нього П. Демуцький записав псалму «Пречистій Діві».

НИКИФОР — з с. Ненадихи Таращанського пов. Від нього П. Демуцький записав псалму «Якому і Анні».

НИЦЬКИЙ Герасим (1839— ?) — вчив лірника М. Д. Прищенка з с. Білогородки на Київщині.

ПОГИБА Гнат Іванович — з с. Стара Басань Козелецького пов. на Чернігівщині. Учитель лірника А. М. Іваницького з с. Соболівки.

ПОГОРІЛИЙ Дмитро — видатний лірник із Звенигородки на Київщині. З ним зустрічався П. Куліш і описав цю зустріч, а Л. Жемчужников зробив портретну зарисовку лірника.

ПОГРЕБНИЙ Михаїл Андрійович — з с. Боярки на Київщині. Поводирем у нього був Прокіп Тарасенко з с. Мотовиловки.

ПРИЩЕНКО Максим Данилович (1843 — ?) — з с. Білогородки на Київщині. Вчився у Герасима Ницького.

ПРОХОР — з с. Будівці Таращанського пов. Від нього П. Демуцький записав псалму «Розпінання Христа».

ПУСТОВИТЕНКО Микола (XIX ст.) — з с. Яблонівка Васильківського пов. на Київщині. У 1873 р. вчився у лірника О. А. Шевченка в Білій Церкві.

РЕДЬКА — з с. Янишівці Таращанського пов. Від нього П. Демуцький записав псалми «Василію» та «Страстям Христовим».

САМІЙЛЕНКО Марко — з Київщини. Згодом, десь в кінці 1860-х років поселився на Волині, де заснував свою лірницьку школу. Грав думи.

СКУБІЙ Іван Миколайович — з Кобиляцького пов. на Полтавщині, мандрував по Придніпров'ї. Від нього записані думи: «Про Самійла Кішку», «Плач невольників», «Про Марусю Богуславку», «Про Олексія Поповича», «Про Самарських братів», «Про сестру і брата».

СЛЮСАР Ридька — з Таращанського пов. на Київщині. Від нього П. Демуцький записав канти і псалми.

ШЕВЧЕНКО Еміліан Адамович (XIX ст.) — з Васильківського пов. на Київщині. Мав своїх учнів.

Добрі традиції лірників середнього Придніпров'я в наш час продовжили лірники П. Д. Чемерський, Г. А. Герчак, А. Бут, В. Г. Нечепя, М. Я. Хай.

